

5.2. Lovforslagets udformning

Retsplejerådet har i betænkning nr. 1401/2001 overvejet spørgsmålet om sagsbehandlingsreglerne i civile sager i første instans. Rådets overvejelser har haft det overordnede sigte at opnå en ensartet tilrettelæggelse af retternes arbejde, der understøtter en forsvarelig sagsbehandling med henblik på at nå til materielt rigtige afgørelser, og som samtidig sikrer mulighed for at få sagerne løst inden for rimelig tid og sikrer, at sagerne kan løses med omkostninger, der ikke er uforholdsmæssigt store.

Retsplejerådet bemærker, at de nævnte formål er delvis samvirkende, men også i nogen grad vil kunne være i modstrid med hinanden, og der må derfor i nogle tilfælde foretages en afvejning ved den konkrete udformning af reglerne på dette område. Det samlede mål er at fremme domstolenes tilgængelighed som tvistløsningsorgan,

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 83-84.

5.2.1. Sagsforberedelsen i første instans

5.2.1.1. Retsplejerådet har overordnet overvejet, om der bør udformes særskilte procesformer for forskellige typer af sager. Fordelen ved at anvende en særlig procesform til en bestemt type af sager er, at procesformen kan skræddersys til den pågældende sagstype. Det kan være lettere at træffe beslutninger om de enkelte processkridt i sagen, men det forudsætter, at de pågældende sager er meget ensartede i sagsbehandlingsmæssig henseende. Hvis der er behov for mange individuelle beslutninger med hensyn til sagsbehandlingen, er der ikke meget vundet ved indledningsvis at bruge tid på at indplacere sagen i en bestemt standardkategori. Desuden kan en sag ændre karakter, således at det undervejs kan blive nødvendigt at bruge ressourcer på et »sporskifte«.

Retsplejerådet har på denne baggrund i betænkning nr. 1401/2001 koncentreret sig om at give de almindelige regler om sagsforberedelsen en så fleksibel udformning, at de egner sig til behandling af en række forskellige sager, og har senere i betænkning nr. 1436/2004 overvejet udformningen af særlige procesregler for behandlingen af ikke-tvistige krav (inkassosager) og mindre krav (småsager). Retsplejerådets forslag om en forenklet inkassoproces er gennemført ved lov nr. 450 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven og lov om retsafgifter (Forenklet inkassoproces), der trådte i kraft den 1. januar 2005. Med hensyn til småsagsprocessen henvises til pkt. 8 nedenfor.

Som nævnt et det Retsplejerådets opfattelse, at sagsbehandlingen ved domstolene må have fornøden

grundighed og være indrettet med henblik på lydhørhed over for parternes synspunkter, og at det samtidig også er af selvstændig betydning, at en retstvist kan afsluttes inden for en rimelig tid. Det helt centrale problem er derfor, hvordan man bedst indretter sagsbehandlingen, så den er tilstrækkeligt hurtig, effektiv og grundig.

Retsplejerådet finder, at en *modernisering af reglerne om sagsforberedelsen* vil øge kvaliteten i sagsbehandlingen og forkorte sagsbehandlingstiden. Retten bør tidligt i forløbet fastsætte tidspunktet for afslutningen af forberedelsen og tidspunktet for domsforhandlingen (fremover hovedforhandlingen). De således fastsatte tidspunkter bør være bindende for parterne.

Retsplejerådet beskriver en fleksibel sagsbehandling, som indeholder en række standardelementer, der kan kombineres efter den enkelte sags behov. Modellen indebærer inden for disse rammer *ensartede regler om sagens forberedelse for hele landet*. Fremover vil det være forholdene i den konkrete sag, som kommer til at bestemme sagsforberedelsen, mens det ikke vil gøre nogen forskel, hvor i landet sagen anlægges.

Retsplejerådet anfører, at udgangspunktet for sagen fortsat bør være stævning og svarskrift. På grundlag af stævning og svarskrift afholdes som hovedregel et møde med henblik på »tilskæring« af sagen både i juridisk og bevismæssig henseende. På dette møde fastlægges endvidere tidsrammerne for en eventuel yderligere forberedelse.

Under forberedelsen må det for det første afklares, hvori den retstvist, som foreligger mellem parterne, består. Bevisførelsen og indhentelse af oplysninger, herunder ikke mindst syn og skøn, kan efter omstændighederne være meget tidskrævende, og derfor er det efter Retsplejerådets opfattelse meget væsentligt for hurtigheden og effektiviteten, at sagen ikke udsættes på indhentelse af oplysninger, som en grundigere forberedelse kunne have vist ville være uden betydning for sagen.

Under forberedelsen må det for det andet afklares, hvilke faktiske omstændigheder parterne er enige om at lægge til grund, og hvilke omstændigheder der skal være bevisførelse om. Denne afklaring må ske sideløbende med og i vekselvirkning med afklaringen af sagens retlige tvistepunkter.

Retsplejerådet anfører, at der i det store flertal af sager umiddelbart efter indleveringen af svarskriftet bør lægges en plan for en eventuel yderligere forberedelse. Retten bør lægge planen i samarbejde med parterne, normalt i et møde (se pkt. 6.2.1 nedenfor om parterers deltagelse i retsmøder via videoforbindelse eller